

Warszawa, dnia 27 grudnia 2016 r.

Poz. 28

**DECYZJA NR 78
KOMENDANTA GŁÓWNEGO PAŃSTWOWEJ STRAŻY POŻARNEJ**

z dnia 7 grudnia 2016 r.

w sprawie szkoleń z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy i służby dla strażaków pełniących służbę i pracowników cywilnych zatrudnionych w Komendzie Głównej Państwowej Straży Pożarnej

Na podstawie § 7 ust. 1 rozporządzenia Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 27 lipca 2004 r. w sprawie szkolenia w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy (Dz. U. z 2004r. poz. 1860, z 2005 r. poz. 972 oraz z 2007 r. poz. 1420) w związku z art. 29a ust. 3 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o Państwowej Straży Pożarnej (Dz. U. z 2016 r. poz. 603 i 960), postanawiam co następuje:

§ 1. Strażacy, pracownicy cywilni oraz osoby odbywające praktyki studenckie lub stażyści odbywający praktyczną naukę zawodu w Komendzie Głównej Państwowej Straży Pożarnej są obowiązani odbyć szkolenia wstępne oraz okresowe z zakresu bezpieczeństwa i higieny służby i pracy.

§ 2. 1. Wprowadzam do użytku służbowego programy szkoleń z zakresu bezpieczeństwa i higieny służby i pracy dla strażaków, pracowników cywilnych oraz osób odbywających praktyki studenckie lub stażystów odbywających praktyczną naukę zawodu w Komendzie Głównej Państwowej Straży Pożarnej:

- 1) program instruktażu ogólnego – określony w załączniku nr 1 do decyzji;
- 2) program instruktażu stanowiskowego – określony w załączniku nr 2 do decyzji;
- 3) program szkolenia okresowego dla strażaków pełniących służbę w zmianowym rozkładzie czasu służby – określony w załączniku nr 3 do decyzji;
- 4) program szkolenia okresowego dla strażaków pełniących służbę i pracowników cywilnych zatrudnionych na stanowiskach administracyjno-biurowych – określony w załączniku nr 4 do decyzji;
- 5) program szkolenia okresowego dla strażaków pełniących służbę i pracowników cywilnych zatrudnionych na stanowiskach robotniczych, w tym kierowców – określony w załączniku nr 5 do decyzji;
- 6) program szkolenia okresowego dla osób kierujących strażakami i pracownikami cywilnymi – określony w załączniku nr 6 do decyzji.

2. Wprowadzam do użytku służbowego wzór dziennika przeprowadzenia zajęć z zakresu szkolenia okresowego z bezpieczeństwa i higieny służby i pracy – określony w załączniku nr 7 do decyzji.

§ 3. Komórka organizacyjna realizująca zadania z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy i służby w Komendzie Głównej Państwowej Straży Pożarnej organizuje szkolenia wstępne i okresowe dla strażaków, pracowników cywilnych oraz osób odbywających praktyki studenckie lub stażystów odbywających praktyczną naukę zawodu w Komendzie Głównej Państwowej Straży Pożarnej.

§ 4. Dyrektor Biura Kadr i Organizacji oraz dyrektorzy innych komórek organizacyjnych Komendy Głównej Państwowej Straży Pożarnej przedkładają listy strażaków, pracowników cywilnych oraz osób odbywających praktyki studenckie lub stażystów odbywających praktyczną naukę zawodu w Komendzie Głównej Państwowej Straży Pożarnej podlegających szkoleniu wstępnemu lub okresowemu do wydziału realizującego zadania z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy i służby w Komendzie Głównej Państwowej Straży Pożarnej na adres służbowy e-mail bsocko@kgpsp.gov.pl (DW: istachniuk@kgpsp.gov.pl) z danymi dotyczącymi:

- 1) stanowiska szkolonego;
- 2) miejsca zatrudnienia, praktyki lub stażu (biuro/wydział w Komendzie Głównej Państwowej Straży Pożarnej);
- 3) daty rozpoczęcia służby lub pracy w Komendzie Głównej Państwowej Straży Pożarnej;
- 4) osoby odpowiedzialnej za przeprowadzenie instruktazu stanowiskowego w danej komórce organizacyjnej Komendy Głównej Państwowej Straży Pożarnej wraz z informacjami dotyczącymi stopnia służbowego oraz zajmowanego stanowiska przeprowadzającego szkolenie.

§ 5. 1. Dyrektor komórki organizacyjnej realizującej zadania z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy i służby lub upoważnieni przez niego pracownicy komórki organizacyjnej wydają karty szkolenia wstępnego.

2. Przewodniczący komisji egzaminacyjnej w zakresie szkoleń okresowych w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy wydaje zaświadczenie o ukończeniu szkolenia okresowego.

§ 6. Decyzja wchodzi w życie z dniem podpisania.

Komendant Główny
Państwowej Straży Pożarnej

nadbryg. Leszek Suski

Załączniki do Decyzji Nr 78
Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej
z dnia 7 grudnia 2016 r.
Załącznik nr 1

Program instruktażu ogólnego

1. Cel szkolenia.

Celem szkolenia jest zaznajomienie strażaków i pracowników cywilnych z:

- 1) podstawowymi przepisami bezpieczeństwa i higieny służby i pracy;
- 2) przepisami oraz zasadami bezpieczeństwa i higieny służby i pracy, obowiązującymi w Komendzie Głównej Państwowej Straży Pożarnej;
- 3) zasadami udzielenia pierwszej pomocy w razie wypadku.

2. Uczestnicy szkolenia.

Szkolenie jest przeznaczone dla nowo przyjętych strażaków, pracowników cywilnych oraz osób odbywających praktyki studenckie lub stażystów odbywających praktyczną naukę zawodu w Komendzie Głównej Państwowej Straży Pożarnej.

3. Sposób organizacji szkolenia:

- 1) szkolenie organizowane jest w formie instruktażu, przed rozpoczęciem służby lub pracy przez strażaków, pracowników cywilnych oraz osoby odbywające praktyki studenckie lub stażystów odbywających praktyczną naukę zawodu w Komendzie Głównej Państwowej Straży Pożarnej;
- 2) podczas szkolenia konieczne jest stosowanie w szczególności prezentacji multimedialnych i opracowań przedstawiających przepisy oraz zasady z zakresu bhp i udzielania pierwszej pomocy w razie wypadku;
- 3) wymagany czas trwania szkolenia – minimum 3 godziny lekcyjne.

4. Program szkolenia.

Lp.	Temat szkolenia*)	Liczba godzin**)
1	2	3
1.	Istota bezpieczeństwa i higieny służby i pracy.	1
2.	Zakres obowiązków i uprawnień Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej, strażaków, pracowników cywilnych oraz komórek organizacyjnych Komendy Głównej Państwowej Straży Pożarnej i organizacji społecznych w zakresie bezpieczeństwa i higieny służby i pracy.	
3.	Odpowiedzialność za naruszenie przepisów lub zasad bezpieczeństwa i higieny służby i pracy.	
4.	Zasady poruszania się na terenie obiektów zlokalizowanych przy ul. Podchorążych 38 w Warszawie.	0,5
5.	Zagrożenia wypadkowe i zagrożenia dla zdrowia występujące w jednostce organizacyjnej Państwowej Straży Pożarnej i podstawowe środki zapobiegawcze.	
6.	Podstawowe zasady bezpieczeństwa i higieny służby i pracy związane obsługą urządzeń technicznych oraz transportem wewnątrzzakładowym.	0,5
7.	Zasady przydziału odzieży roboczej i obuwia roboczego oraz środków ochrony indywidualnej, w tym w odniesieniu do stanowiska służby lub pracy instruowanego.	
8.	Porządek i czystość w miejscu pełnienia służby lub pracy, ich wpływ na zdrowie i bezpieczeństwo strażaków lub pracowników cywilnych.	0,5
9.	Profilaktyczna opieka lekarska – zasady jej sprawowania w odniesieniu do stanowiska instruowanego.	
10.	Podstawowe zasady ochrony przeciwpożarowej oraz postępowania w razie pożaru.	0,5
11.	Postępowanie w razie wypadku, w tym organizacja i zasady udzielenia pierwszej pomocy.	
Razem		minimum 3

*) Program szkolenia osób podejmujących po raz pierwszy pracę związaną z kierowaniem pracownikami powinien być poszerzony i dostosowany do obowiązków i odpowiedzialności tych osób w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy/służby.

***) W godzinach lekcyjnych trwających 45 minut.

Załącznik nr 2

Program instruktazu stanowiskowego

1. Cel szkolenia.

Celem szkolenia jest uzyskanie przez strażaków i pracowników cywilnych Komendy Głównej Państwowej Straży Pożarnej:

- 1) informacji o czynnikach środowiska pracy występujących na danym stanowisku służby lub pracy i w jego bezpośrednim otoczeniu oraz o ryzyku zawodowym związanym z wykonywaną pracą;
- 2) wiedzy i umiejętności dotyczących sposobów ochrony przed zagrożeniami wypadkowymi i zagrożeniami dla zdrowia w warunkach normalnej pracy i w warunkach awaryjnych;
- 3) wiedzy i praktycznych umiejętności z zakresu bezpiecznego wykonywania powierzonych obowiązków służbowych i pracy.

2. Uczestnicy szkolenia.

Szkolenie jest przeznaczone dla nowo przyjmowanych strażaków, pracowników cywilnych oraz osób odbywających praktyki studenckie oraz stażystów odbywających praktyczną naukę zawodu

w Komendzie Głównej Państwowej Straży Pożarnej w dziedzinie bezpieczeństwa

i higieny służby i pracy, w tym dla strażaków i pracowników na stanowiskach robotniczych

i innych, na których występuje narażenie na działanie czynników szkodliwych dla zdrowia, uciążliwych lub niebezpiecznych, dla pracowników przenoszonych na takie stanowiska oraz

w przypadku zmiany warunków techniczno– organizacyjnych, tj. w razie zmiany procesu technologicznego, zmiany organizacji stanowisk służby i pracy, wprowadzenia do stosowania substancji o działaniu szkodliwym dla zdrowia albo niebezpiecznym oraz nowych lub zmienianych narzędzi, maszyn i innych urządzeń. Szkolenie jest przeznaczone również dla studentów odbywających praktyki studenckie oraz stażystów odbywających praktyczną naukę zawodu w Komendzie Głównej Państwowej Straży Pożarnej.

3. Sposób organizacji szkolenia:

- 1) szkolenie organizowane jest w formie instruktazu stanowiskowego, na stanowisku, na którym będzie zatrudniony instruowany strażak lub pracownik cywilny;
- 2) wymagany czas trwania szkolenia – minimum 8 godzin lekcyjnych;
- 3) szkolenie powinno uwzględniać następujące etapy:
  - a) rozmowę wstępną instruktora z instruowanym strażakiem lub pracownikiem cywilnym,
  - b) pokaz i objaśnienie przez instruktora zakresu służby i pracy oraz obowiązków służbowych,
  - c) próbne wykonywanie procesu służby/pracy przez strażaka lub pracownika cywilnego,
  - d) sprawdzenie przez instruktora wykonanych próbnych zadań,
  - e) samodzielną pracę instruowanego pracownika pod nadzorem instruktora,
  - f) sprawdzenie i ocenę przez instruktora sposobu wykonywania obowiązków służbowych lub pracy;
- 4) jeżeli strażak lub pracownik cywilny wykonują służbę lub pracę na różnych stanowiskach, instruktaz powinien uwzględniać wszystkie rodzaje prac i czynności, które będą należały do zakresu obowiązków służbowych strażaka lub pracownika cywilnego;
- 5) szkolenie i czas trwania poszczególnych jego części powinny być dostosowane do przygotowania zawodowego i dotychczasowego stażu służby lub pracy oraz do zagrożeń występujących przy przewidzianej do wykonywania przez niego obowiązków służbowych lub pracy.

4. Program szkolenia.

Lp.	Temat szkolenia	Liczba godzin *)	
		Instruktaż osób wymienionych w § 11 ust. 1 rozporządzenia **) (nie dotyczy pracowników wymienionych w kolumnie 4)	Instruktaż pracowników administracyjno-biurowych narażonych na działanie czynników uciążliwych
1	2	3	4
1	<p>Przygotowanie strażaków i pracowników cywilnych do wykonywania określonych poleceń służbowych i pracy, w szczególności:</p> <p>1) omówienie warunków pełnienia służby i pracy z uwzględnieniem:</p> <p>a) elementów pomieszczenia pełnienia służby i pracy, w którym ma pracować funkcjonariusz pożarnictwa lub pracownik cywilny (np. oświetlenie, ogrzewanie, wentylacja, urządzenia techniczne, urządzenia ochronne),</p> <p>b) elementów stanowiska roboczego mających wpływ na bezpieczeństwo i higienę służby i pracy (np. pozycja przy wykonywaniu obowiązków służbowych i pracy, oświetlenie miejscowe, wentylacja miejscowa, urządzenia zabezpieczające, ostrzegawcze i sygnalizacyjne, narzędzia itp.),</p> <p>c) przebiegu zakresu pełnienia obowiązków służbowych i pracy;</p> <p>2) omówienie czynników środowiska służby i pracy występujących przy określonych czynnościach na stanowisku pełnienia służby i pracy oraz zagrożeń, jakie mogą stwarzać te czynniki, wyników oceny ryzyka zawodowego związanego z wykonywanymi obowiązkami służbowymi i pracy, sposobów ochrony przed zagrożeniami, a także zasad postępowania w razie wypadku;</p> <p>3) przygotowanie wyposażenia stanowiska roboczego do wykonywania określonego zadania.</p>	2	2
2	<p>Pokaz przez instruktora sposobu wykonywania pracy na stanowisku pełnienia służby i pracy zgodnie z przepisami i zasadami bezpieczeństwa i higieny służby i pracy, z uwzględnieniem metod bezpiecznego wykonywania poszczególnych czynności i ze szczególnym zwróceniem uwagi na czynności trudne i niebezpieczne.</p>	0,5	
3	<p>Próbne wykonanie zadania przez strażaka i pracownika cywilnego pod nadzorem instruktora.</p>	0,5	
4	<p>Samodzielne wykonanie zadania przez strażaka i pracownika cywilnego pod nadzorem instruktora.</p>	4	
5	<p>Omówienie i ocena przebiegu wykonania obowiązków służbowych i pracy przez strażaka i pracownika cywilnego.</p>	1	
	Razem	minimum 8	minimum 2

*) W godzinach lekcyjnych trwających 45 minut.

**) Rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 27 lipca 2004 r. w sprawie szkolenia w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy (Dz. U. Nr 180, poz. 1860, z późn. zm.).

Załącznik nr 3

Program szkolenia okresowego dla strażaków pełniących służbę w zmianowym rozkładzie czasu służby

1. Cel szkolenia.

Celem szkolenia jest aktualizacja i uzupełnienie wiedzy oraz umiejętności z zakresu:

- 1) uaktualnieniu informacji dotyczących regulacji prawnych związanych z pełnieniem służby;
- 2) oceny zagrożeń związanych ze służbą;
- 3) metod ochrony przed zagrożeniami dla zdrowia i bezpieczeństwa strażaków;
- 4) kształtowania warunków pracy w sposób zgodny z przepisami i zasadami bezpieczeństwa i higieny służby;
- 5) postępowania w razie wypadku oraz w sytuacjach awaryjnych;
- 6) postępowania z podręcznym sprzętem gaśniczym.

2. Uczestnicy szkolenia.

Szkolenie jest przeznaczone dla strażaka pełniącego służbę w zmianowym rozkładzie czasu służby.

3. Sposób organizacji szkolenia:

- 1) szkolenie organizowane jest w formie instruktażu – na podstawie programu szkolenia;
- 2) szkolenie okresowe kończy się egzaminem sprawdzającym;
- 3) wymagany czas trwania szkolenia – minimum 8 godzin lekcyjnych.

4. Organizator szkolenia okresowego dla strażaków pełniących służbę w zmianowym rozkładzie czasu służby, zapewnia:

- 1) szczegółowy program szkolenia,
- 2) wykładowcę lub instruktora z dziedziny bezpieczeństwa i higieny służby, posiadającego:
  - a) przygotowanie merytoryczne,
  - b) doświadczenie zawodowe;
- 3) pomieszczenie do przeprowadzenia szkolenia;
- 4) dokumentację pedagogiczną, w tym:
  - a) dziennik zajęć,
  - b) program szkolenia,
  - c) protokół egzaminacyjny,
  - d) wykaz słuchaczy,
  - e) wykaz zaświadczeń.

5. Program szkolenia.

Lp.	Temat szkolenia	Liczba godzin *)
1	2	3
1	Regulacje prawne z zakresu bezpieczeństwa i higieny służby, z uwzględnieniem przepisów związanych z wykonywanymi obowiązkami służbowymi.	1
2	Szczegółowe warunki bezpieczeństwa i higieny służby strażaków.	1,5
3	Zagrożenia czynnikami występującymi podczas akcji ratowniczo-gaśniczych oraz zasady i metody ograniczenia oddziaływania tych czynników na strażaka. Stosowania środków ochrony zbiorowej i indywidualnej, użytkowania nowych urządzeń, sprzętu i narzędzi pracy.	2
4	Zasady postępowania w razie wypadku podczas służby i w sytuacjach zagrożeń, w tym zasady udzielania pierwszej pomocy w razie wypadku.	2
5	Okoliczności i przyczyny charakterystycznych dla wykonywanej służby wypadków oraz związana z nimi profilaktyka.	1,5
Razem		minimum 8

*) W godzinach lekcyjnych trwających 45 minut.

Załącznik nr 4

Program szkolenia okresowego dla strażaków oraz pracowników cywilnych zatrudnionych na stanowiskach administracyjno-biurowych

1. Cel szkolenia.

Celem szkolenia jest aktualizacja i uzupełnienie wiedzy oraz umiejętności z zakresu:

- 1) uaktualnieniu informacji dotyczących regulacji prawnych związanych ze świadczeniem stosunku pracy i pełnieniem służby;
- 2) oceny zagrożeń związanych z wykonywaną służbą i pracą;
- 3) metod ochrony przed zagrożeniami dla zdrowia i bezpieczeństwa strażaków i pracowników;
- 4) kształtowania warunków pracy w sposób zgodny z przepisami i zasadami bezpieczeństwa i higieny służby i pracy;
- 5) postępowania w razie wypadku oraz w sytuacjach awaryjnych;
- 6) postępowania z podręcznym sprzętem gaśniczym.

2. Uczestnicy szkolenia.

Szkolenie jest przeznaczone dla strażaków, pracowników cywilnych oraz osób odbywających praktyki studenckie lub stażystów odbywających praktyczną naukę zawodu w Komendzie Głównej Państwowej Straży Pożarnej, na stanowiskach w codziennym rozkładzie czasu służby i pracy, wykonujących czynności administracyjno– biurowe, przy obsłudze monitora ekranowego i urządzeń biurowych, a także strażaków i pracowników cywilnych jednostek naukowo–badawczych i innych pracowników, których charakter służby lub pracy wiąże się z narażeniem na czynniki szkodliwe dla zdrowia, uciążliwe lub niebezpieczne albo z odpowiedzialnością w zakresie bezpieczeństwa i higieny służby i pracy.

3. Sposób organizacji szkolenia:

- 1) szkolenie organizowane jest w formie seminarium, kursu, albo samokształcenia kierowanego na podstawie szczegółowego programu opracowanego przez organizatora szkolenia;
- 2) podczas szkolenia konieczne jest stosowanie odpowiednich środków dydaktycznych;
- 3) uczestnicy szkolenia organizowanego w formie samokształcenia kierowanego powinni otrzymać odpowiednie materiały umożliwiające przyswojenie wiadomości i umiejętności objętych programem szkolenia (np. skrypty, przepisy, zestawy pytań kontrolnych);
- 4) szkolenie okresowe kończy się egzaminem sprawdzającym;
- 5) wymagany czas trwania szkolenia – minimum 8 godzin lekcyjnych.

4. Organizator szkolenia okresowego dla strażaków pełniących służbę i pracowników cywilnych zatrudnionych na stanowiskach administracyjno – biurowych zapewnia:

- 1) szczegółowy program szkolenia;
- 2) wykładowcę z dziedziny bezpieczeństwa i higieny służby i pracy, posiadającego:
  - a) przygotowanie merytoryczne,
  - b) doświadczenie zawodowe;
- 3) pomieszczenie do przeprowadzenia szkolenia;
- 4) dokumentację pedagogiczną, w tym:
  - a) dziennik zajęć,
  - b) program szkolenia,

- c) protokół egzaminacyjny,
- d) wykaz słuchaczy,
- e) wykaz zaświadczeń.

5. Program szkolenia.

Lp.	Temat szkolenia	Liczba godzin *)
1	2	3
1	Regulacje prawne z zakresu bezpieczeństwa i higieny służby/pracy, z uwzględnieniem: 1)praw i obowiązków strażaków, pracowników cywilnych i pracodawców w zakresie bezpieczeństwa i higieny służby i pracy oraz odpowiedzialności za naruszenie przepisów i zasad bhp; 2)ochrony pracy kobiet; 3)wypadków w czasie służby i pracy i chorób zawodowych oraz świadczeń z nimi związanych; 4)profilaktycznej ochrony zdrowia.	2
2	Postępowanie w zakresie oceny zagrożeń czynnikami występującymi w czasie służby/pracy oraz w zakresie metod ochrony przed tymi zagrożeniami dla zdrowia i życia strażaków lub pracowników cywilnych.	2
3	Organizacja stanowiska administracyjno-biurowego, z uwzględnieniem zasady ergonomii, w tym stanowisk wyposażonych w monitory ekranowe i inne urządzenia biurowe.	2
4	Postępowanie w razie wypadków w służbie i pracy i w sytuacjach zagrożeń oraz zasady udzielenia pierwszej pomocy w razie wypadku.	2
Razem		minimum 8

*) W godzinach lekcyjnych trwających 45 minut.

Załącznik nr 5

Program szkolenia okresowego dla strażaków pełniących służbę i pracowników cywilnych zatrudnionych na stanowiskach robotniczych, w tym kierowców

1. Cel szkolenia.

Celem szkolenia jest aktualizacja i uzupełnienie wiedzy oraz umiejętności z zakresu:

- 1) uaktualnieniu informacji dotyczących regulacji prawnych związanych ze świadczeniem stosunku pracy i służby;
- 2) oceny zagrożeń związanych z wykonywaną służbą i pracą;
- 3) metod ochrony przed zagrożeniami dla zdrowia i bezpieczeństwa strażaków i pracowników;
- 4) kształtowania warunków pracy w sposób zgodny z przepisami i zasadami bezpieczeństwa i higieny służby i pracy;
- 5) postępowania w razie wypadku oraz w sytuacjach awaryjnych;
- 6) postępowania z podręcznym sprzętem gaśniczym.

2. Uczestnicy szkolenia.

Szkolenie okresowe jest przeznaczone dla strażaków pełniących służbę i pracowników cywilnych zatrudnionych na stanowiskach robotniczych, w tym kierowców.

3. Sposób organizacji szkolenia:

- 1) szkolenie organizowane jest w formie instruktażu – na podstawie szczegółowego programu opracowanego przez organizatora szkolenia;
- 2) szkolenie okresowe kończy się egzaminem sprawdzającym;
- 3) wymagany czas trwania szkolenia - minimum 8 godzin lekcyjnych.

4. Organizator szkolenia okresowego dla strażaków pełniących służbę i pracowników cywilnych zatrudnionych na stanowiskach robotniczych, w tym kierowców zapewnia:

- 1) szczegółowy program szkolenia;
- 2) wykładowcę lub instruktora z dziedziny bezpieczeństwa i higieny służby i pracy, posiadający:
  - a) przygotowanie merytoryczne,
  - b) doświadczenie zawodowe;
- 3) pomieszczenie do przeprowadzenia szkolenia;
- 4) dokumentację pedagogiczną, w tym:
  - a) dziennik lekcyjny,
  - b) program szkolenia,
  - c) protokół egzaminacyjny,
  - d) wykaz słuchaczy,
  - e) wykaz zaświadczeń.

5. Program szkolenia.

Lp.	Temat szkolenia	Liczba godzin *)
1	2	3
1	Regulacje prawne z zakresu bezpieczeństwa i higieny służby i pracy, z uwzględnieniem przepisów związanych z wykonywanymi obowiązkami służbowymi lub pracą.	1
2	Zagrożenia czynnikami występującymi w zakresie pracy/służby oraz zasady i metody likwidacji lub ograniczenia oddziaływania tych czynników na strażaka lub pracownika cywilnego – z uwzględnieniem zmian w technologii, organizacji służby i pracy, stanowiska pracy, stosowania środków ochrony zbiorowej i indywidualnej, wprowadzenia nowych urządzeń, sprzętu i narzędzi służby i pracy.	3
3	Zasady postępowania w razie wypadku przy służby i pracy, w sytuacjach awaryjnych, w tym zasad udzielenia pierwszej pomocy w razie wypadku.	2
4	Okoliczności i przyczyny charakterystyczne dla wykonywanych obowiązków służbowych lub pracy, wypadków przy pracy oraz związana z nimi profilaktyka.	2
Razem		minimum8

*) W godzinach lekcyjnych trwających 45 minut.

Załącznik nr 6

Program szkolenia okresowego dla osób kierujących strażakami i pracownikami cywilnymi

1. Cel szkolenia.

Celem szkolenia jest aktualizacja i uzupełnienie wiedzy oraz umiejętności z zakresu:

- 1) uaktualnieniu informacji dotyczących regulacji prawnych związanych ze świadczeniem stosunku pracy i pełnieniem służby;
- 2) oceny zagrożeń związanych z wykonywaną służbą i pracą;
- 3) metod ochrony przed zagrożeniami dla zdrowia i bezpieczeństwa strażaków i pracowników;
- 4) kształtowania warunków pracy w sposób zgodny z przepisami i zasadami bezpieczeństwa i higieny służby i pracy;
- 5) postępowania w razie wypadku oraz w sytuacjach awaryjnych;
- 6) postępowania z podręcznym sprzętem gaśniczym.

2. Uczestnicy szkolenia.

Szkolenie okresowe jest przeznaczone dla kadry kierowniczej Komendy Głównej Państwowej Straży Pożarnej.

3. Sposób organizacji szkolenia:

- 1) szkolenie organizowane jest w formie kursu, seminarium albo samokształcenia kierowanego, na podstawie szczegółowego programu opracowanego przez organizatora szkolenia;
- 2) podczas szkolenia konieczne jest stosowanie odpowiednich środków dydaktycznych;
- 3) uczestnicy szkolenia organizowanego w formie samokształcenia kierowanego powinni otrzymać materiały umożliwiające przyswojenie problematyki objętej programem szkolenia (np. skrypty, przepisy prawne, zestawy pytań kontrolnych);
- 4) wymagany czas trwania szkolenia - minimum 16 godzin lekcyjnych;
- 5) szkolenie okresowe kończy się egzaminem sprawdzającym.

4. Organizator szkolenia okresowego dla osób kierujących strażakami i pracownikami cywilnymi zapewnia:

- 1) szczegółowy program szkolenia;
- 2) wykładowcę z dziedziny bezpieczeństwa i higieny służby i pracy, posiadający:
  - a) przygotowanie merytoryczne,
  - b) doświadczenie zawodowe;
- 3) pomieszczenie do przeprowadzenia szkolenia;
- 4) dokumentację pedagogiczną, w tym:
  - a) dziennik lekcyjny,
  - b) program szkolenia,
  - c) protokół egzaminacyjny,
  - d) wykaz słuchaczy,
  - e) wykaz zaświadczeń.

5. Program szkolenia.

Lp.	Temat szkolenia	Liczba godzin *)
1	2	3
1	Regulacje prawne z zakresu bezpieczeństwa i higieny służby i pracy, w szczególności omówienie źródeł prawa międzynarodowego (dyrektyw WE, konwencji MOP): 1) obowiązki i odpowiedzialność za naruszenie przepisów i zasad bhp: a) prawa i obowiązki w zakresie bhp, b) obowiązki osoby kierującej strażakami i pracownikami cywilnymi, c) obowiązki strażaka i pracownika cywilnego w zakresie bhp; 2) ochrona pracy kobiet: a) wykaz prac szczególnie uciążliwych lub szkodliwych dla zdrowia kobiet, b) obowiązki pracodawcy w zakresie ochrony kobiet w ciąży; 3) profilaktyczna opieka zdrowotna nad strażakami i pracownikami cywilnym – badania wstępne, okresowe, kontrolne; 4) szkolenia w zakresie bezpieczeństwa i higieny służby i pracy; 5) organizacja nadzoru i kontroli warunków służby i pracy; 6) organizowanie, tworzenie i zadania służby bhp; 7) problemy związane z interpretacją przepisów z zakresu bhp.	3
2	Identyfikacja, analiza i ocena zagrożeń czynnikami szkodliwymi dla zdrowia, uciążliwymi i niebezpiecznymi oraz ocena ryzyka związanego z tymi zagrożeniami.	2
3	Organizowanie, metodyka oraz przeprowadzenie szkoleń bhp oraz kształtowanie bezpiecznych zachowań strażaków i pracowników cywilnych.	2
4	Szczegółowe warunki bezpieczeństwa i higieny służby i pracy strażaków i pracowników cywilnych.	2
5	Analiza okoliczności i przyczyn wypadków przy pracy i chorób zawodowych strażaków i pracowników cywilnych oraz związana z nimi profilaktyka; omówienie przyczyn charakterystycznych wypadków w czasie służby lub pracy, ze szczególnym uwzględnieniem wypadków powstałych na skutek niewłaściwej organizacji służby i pracy, oraz związanej z nimi profilaktyki.	2
6	Odszkodowania przysługujące w razie wypadków w związku ze służbą oraz skutki ekonomiczne niewłaściwych warunków pracy (np. świadczenia z tytułu warunków pracy, składka na ubezpieczenia społeczne pracowników).	2
7.	Problemy ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska naturalnego.	1
8.	Zasady postępowania w razie wypadku w czasie służby i pracy, w sytuacjach zagrożeń (np. pożaru, awarii), w tym zasady udzielania pierwszej pomocy w razie wypadku.	1
9.	Organizacja i metody kształtowania bezpiecznych i higienicznych warunków służby i pracy, z uwzględnieniem stanowisk wyposażonych w monitory ekranowe; zarządzanie bezpieczeństwem i higieną służby i pracy.	1
Razem		minimum 16

*) W godzinach lekcyjnych trwających 45 minut.

Załącznik nr 7

.....
(nazwa organizatora szkolenia)

Dziennik przeprowadzenia zajęć z zakresu szkolenia okresowego w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny służby i pracy dla strażaków systemu zmianowego w KG PSP

Lp.	Tematyka szkolenia	Liczba godzin zajęć teoretycznych	Liczba godzin zajęć praktycznych	Data przeprowadzenia zajęć	Podpis osoby przeprowadzającej szkolenie
1.	Regulacje prawne z zakresu bezpieczeństwa i higieny służby, z uwzględnieniem przepisów związanych z wykonywaną służbą.	1			
2.	Szczegółowe warunki bhp strażaków zgodnie rozp. MSWiA z dnia 16. 09. 2008 r.	2			
3.	Zagrożenia czynnikami występującymi w czasie akcji ratowniczo-gaśniczej oraz zasady i metody ograniczenia oddziaływania tych czynników na strażaka.	2			
4	Zasady postępowania w razie wypadku w czasie służby i w sytuacjach zagrożeń.	1			
4.	Zasady używania sprzętu ochrony dróg oddechowych.	1	1		
5.	Zagrożenia podczas działań w studniach i zagłębieniach poniżej poziomu terenu.	2			
Razem:		9	1		

1 godzina lekcyjna = 45 minut

Kurs zgodnie z § 13 ust. 1 oraz § 15 rozporządzenia Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 27 lipca 2004 r. w sprawie szkolenia w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy.

.....
(nazwa organizatora szkolenia)

**Dziennik przeprowadzenia zajęć z zakresu szkolenia okresowego bezpieczeństwa i higieny
służby dla strażaków zatrudnionych na stanowisku administracyjno-biurowym w KG PSP**

Lp.	Tematyka szkolenia	Liczba godzin zajęć teoretycznych	Liczba godzin zajęć praktycznych	Data przeprowadzenia zajęć	Podpis osoby przeprowadzającej szkolenie
1.	Regulacje prawne z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy – służby, z uwzględnieniem przepisów związanych z wykonywaną pracą - służbą.	1			
2.	Szczegółowe warunki bhp strażaków zgodnie rozp. MSWiA z dnia 16. 09. 2008 r.	2			
3.	Zagrożenia czynnikami występującymi w czasie akcji ratowniczo-gaśniczej oraz zasady i metody ograniczenia oddziaływania tych czynników na strażaka.	2			
4	Zasady postępowania w razie wypadku w czasie służby i w sytuacjach zagrożeń.	1			
4.	Zasady używania sprzętu ochrony dróg oddechowych.	1			
5.	Problemy związane z organizacją stanowisk pracy biurowej, z uwzględnieniem zasad ergonomii, w tym stanowisk wyposażonych w monitory ekranowe i inne urządzenia biurowe.	2			
Razem:		9			

1 godzina lekcyjna = 45 minut

Kurs zgodnie z § 13 ust. 1 oraz § 15 rozporządzenia Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 27 lipca 2004 r. w sprawie szkolenia w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy.

.....
(nazwa organizatora szkolenia)

Dziennik przeprowadzenia zajęć z zakresu szkolenia okresowego szkolenie okresowe z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy/służby dla strażaków oraz pracowników cywilnych zatrudnionych na stanowisku robotniczym w KG PSP

Lp.	Tematyka szkolenia	Liczba godzin zajęć teoretycznych	Liczba godzin zajęć praktycznych	Data przeprowadzenia zajęć	Podpis osoby przeprowadzającej szkolenie
1.	Regulacje prawne z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy z uwzględnieniem przepisów związanych z wykonywaną pracą.	1			
2.	Zagrożenia czynnikami występującymi w procesach pracy oraz zasady i metody likwidacji lub ograniczenia oddziaływania tych czynników na pracowników – z uwzględnieniem zmian w technologii, organizacji pracy i stanowisk pracy, stosowania środków ochrony zbiorowej i indywidualnej, prowadzenie nowych urządzeń sprzętu i narzędzi pracy.	3			
3.	Zasady postępowania w razie wypadku w czasie pracy i w sytuacjach zagrożeń (np.: pożaru, awarii) w tym zasad udzielania pierwszej pomocy w razie wypadku.	2			
4.	Okoliczności i przyczyny charakterystycznych dla wykonywanej pracy wypadków przy pracy oraz związana z nimi profilaktyka.	2			
Razem:		8			

1 godzina lekcyjna = 45 minut

Kurs zgodnie z § 13 ust. 1 oraz § 15 rozporządzenia Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 27 lipca 2004 r. w sprawie szkolenia w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy.

.....
(nazwa organizatora szkolenia)

Dziennik przeprowadzenia zajęć szkolenia okresowego z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy dla strażaków i pracowników cywilnych kierujących pracownikami w KG PSP

Lp.	Tematyka szkolenia	Liczba godzin zajęć teoretycznych	Liczba godzin zajęć praktycznych	Data przeprowadzenia zajęć	Podpis osoby przeprowadzającej szkolenie
1.	Wybrane regulacje prawne z zakresu prawa pracy dotyczące bhp oraz dyrektywy WE i konwencji MOP	3			
2.	Identyfikacja, analiza i ocena zagrożeń czynnikami szkodliwymi dla zdrowia, uciążliwymi i niebezpiecznymi oraz ocena ryzyka związanego z tymi zagrożeniami	3			
3.	Organizacja i metody kształtowania bezpiecznych warunków pracy, z uwzględnieniem stanowisk wyposażonych w monitory ekranowe	3			
4.	Analiza okoliczności i przyczyn wypadków przy pracy i chorób zawodowych	2			
5.	Organizacja i metodyka szkolenia w zakresie bhp - instruktaz stanowiskowy oraz kształtowanie bezpiecznych zachowań pracowników w pracy.	2			
6.	Zasady postępowania w razie wypadku przy pracy - pierwsza pomoc w razie wypadku.	1			
7.	Skutki ekonomiczne niewłaściwych warunków pracy.	1			
8.	Problemy ochrony ppoż. i ochrony środowiska naturalnego.	1			
Razem:		16			

1 godzina lekcyjna = 45 minut

Kurs zgodnie z § 13 ust. 1 oraz § 15 rozporządzenia Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 27 lipca 2004 r. w sprawie szkolenia w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy.